

GRAFFITI - czyli różnego rodzaju napisy, znaki, malowane na elewacjach budynków, przejść podziemnych, wiaduktów czy dworcach kolejowych to zjawisko z którym spotykamy się na co dzień w naszym otoczeniu.

Jest ono bez wątpienia formą twórczości i niejednokrotnie w sposób pozytywny przykuwa uwagę odbiorcy, to jednak demonstrowane w niewłaściwym miejscu staje się aktem wandalizmu.

Pseudo-artyści "grafficiarze" działając bez skrupułów posuwają się do coraz bardziej zuchwałych aktów swej "twórczości" nie oszczędzając obiektów zabytkowych, sakralnych lub świeżo odrestaurowanych fasad budynków. Dysponując łatwo dostępnymi farbami w aerozolu tworzą swoje "dzieła" zazwyczaj w godzinach nocnych, przez co są praktycznie nie wykrywalni i bezkarni. Zjawisko to jest wynikiem istnienia grup-zespołów grafficiarzy wzajemnie ze sobą konkurujących w dziedzinie umiejscowienia i wielkości graffiti. W dobie obecnych tendencji do rozwijania się patologii społecznych problem ten narasta i staje się coraz bardziej dokuczliwy a zwłaszcza kosztowny.

Graffiti w tym znaczeniu jest więc zjawiskiem patologicznym, powodującym nie tylko negatywne wrażenia estetyczne, ale ma swój negatywny oddźwięk na gruncie społecznym i ekonomicznym. Zabrudzone ściany budynków narażone są na szybszą od naturalnej degradację, gdyż nie naturalne powłoki graffiti izolują "oddychanie" tynku, (paroprzepuszczalność) co wpływa na odpadanie i łuszczenie się warstw elewacyjnych, a co za tym idzie konieczność ich naprawy i ponoszenia kosztów przedwczesnego remontu.

Występowanie bohomasów w dzielnicach mieszkalnych czy ośrodkach kultury i turystyki jest symptomem "zagrożenia" dla normalnego współżycia społecznego. Jego powstawanie w ośrodkach użyteczności publicznej jest czynnikiem "odstrasającym", czy to nowych lokatorów dzielnic lub turystów, co ma nie bagatelny wpływ na opinie i rozwój danego regionu.

Graffiti stanowi bardzo poważny problem ekonomiczny oraz społeczny i bez wątpienia wymaga skutecznego przeciwdziałania zarówno od strony profilaktyki, czyli kontroli "newralgicznych miejsc" przez służby miejskie i stworzenia "odpowiednich" przepisów prawa karnego ale również skutecznych metod usuwania już istniejących zabrudzeń graffiti. Ważnym aspektem przeciwdziałania są natychmiastowe interwencje związane z usuwaniem graffiti, gdyż pozostawienie "bazgrołów" na jakiś czas prowokuje (dając niepisane przyzwolenie) do powstawania nowych, dodatkowych tworów co w efekcie doprowadza do tworzenia się enklaw zaniedbania jak np. klatki schodowe, przejścia podziemne. Bez wątpienia, szybkie usunięcie graffiti, daje sygnał jego twórcy, że miejsce to nie warto jest jego zainteresowania z uwagi na krótki czas ekspozycji "dzieła" co podważa sens stosowania kosztownych aerozoli oraz angażowania się w nielegalne przedsięwzięcie.

Jak przeciwdziałać negatywnemu graffiti ?

W zakresie skutecznych metod likwidowania i przeciwdziałania graffiti oferujemy skorzystanie z naszej oferty opartej na bazie szwedzkiej technologii AGS® Anti Graffiti System, do zapoznania z którą zapraszamy na kolejne strony.

Jednym ze sposobów przeciwdziałania graffiti jest stosowana przez różnych administratorów

metoda udostępniania młodzieży "neutralnych" lub zdegradowanych i szpecących powierzchni, na których odnowienie brak pomysłu i funduszy, w celu ich (czasowego) ożywienia, co przyczynia się do "odciążenia" innych obiektów gdzie graffiti nie powinno się pojawiać.

W tym celu organizowane są różnego rodzaju happeningi podczas, których młodzież na przygotowanych do tego celu powierzchniach "wyładowuje" się artystycznie.

Znamienitym przykładem wyjścia naprzeciw i nawiązania porozumienia z ulicznymi artystami było pozwolenie władz miasta Łódź na wykonanie największego w Europie (bo aż 960m²) graffiti na bocznej ścianie gminnego budynku mieszkalnego przy ul. Piotrkowskiej 152. Obraz ten został wykonany w formie przedstawiającej płynącą łódź, nawiązując tym do nazwy miasta.

Niewątpliwie oprócz dostarczonych w ten sposób wrażeń artystycznych, zlecający to dzieło osiągnęli efekt nasycenia i "wyładowania się" (na jakiś czas) twórców tego obrazu - bądź co

bądź mocno się napracowali.

W tym miejscu należałoby jednak zadać pytanie czy służby akceptujące to przedsięwzięcie zadbały o kondycję hydrofobową pokrytej tym malowidłem ściany, gdyż jak wiadomo stosowane do tworzenia graffiti farby w aerozolach nie posiadają właściwości dyfuzyjnych, tzn nie pozwalają na jej "oddychanie" co w efekcie może doprowadzić do stosunkowo szybkiej degradacji powierzchni na wskutek "odparzenia" warstw tynkowych przez uwięzioną rozmrożoną wilgoć.

Ten aspekt powinien być zdecydowanie uwzględniany w realizacji tego typu przedsięwzięć, gdyż wiąże się ze sporymi kosztami ewentualnych napraw czy odtworzenia substancji powierzchni na których pozwolono wykonać graffiti.

Biorąc pod uwagę fakt funkcjonującej w środowiskach ulicznych artystów zasady poszanowania twórczości innych graffitiarzy i przez to gwarancję bytu dzieła w nie zmienionej postaci, działania takie mają uzasadnienie, gdyż pozwalają na trzymanie w ryzach przynajmniej samej treści eksponowanego obrazu, która jak wiadomo na "niekontrolowanych" malowidłach najczęściej niesie przesłania wulgarne, rasistowskie itp.

Udostępnianie powierzchni do tzw. kontrolowanych wrzutów (slang uliczny) przynosi wymierne efekty, jednak nie jest rozwiązaniem problemu graffiti.

Zasadniczą jego niedoskonałością jest brak możliwości "kontrolowania" wszystkich ulicznych artystów, a zwłaszcza tych, którzy do tej grupy się nie zaliczają tzw. szalikowców lub nazistów, którzy swoje ekspresje i przekonania wyrażają w sposób zupełnie odbiegający od nieco bardziej przewidywalnych graffitiarzy. Ich "spontaniczna" działalność polegająca najczęściej na wybazgraniu (gdzie popadnie) hasła typu: "WIDZEW PANY" lub "ŻYDZI RAUS" pozbawiona jest jakichkolwiek zasad i reguł postępowania, przez co nie sposób nad nią zapanować.

Dlatego w pierwszej kolejności po wykonaniu elewacji, czy innego typu powierzchni powinno się stosować metody profilaktyczne - czyli zabezpieczające powierzchnię przed graffiti, które dają gwarancje łatwego, szybkiego i ekologicznego usunięcia bohomazów.

Nawiązując do metody udostępniania młodzieży powierzchni do malowania można ją połączyć z profilaktyką czyli zabezpieczaniem. Takie działania dają następujące korzyści :

- po pierwsze - powierzchnie przeznaczoną do wymalowania przez graffitiarzy można uprzednio zabezpieczyć preparatami anty graffiti i w odpowiednim czasie zmyć malowidło przywracając jej pierwotny wygląd.

Materiały udostępnione przez firmę PHU Masters Service SC z Bielska Białej

